

Začleňování mezinárodního humanitárního práva do výuky

Mgr. Alena Hesová



Ukázka výukové aktivity 1

Ve státě probíhají prudké boje mezi ozbrojenými skupinami Beta a Gama. Amar, vůdce jednoho místního oddílu gamských jednotek, se náhle střetne tváří tvář s betským vojákem. Následuje boj muž proti muži, v němž se oba protivníci vzájemně zraní. Amar, který před konfliktem absolvoval kurz první pomoci pořádaný gamskou národní společností Červeného kříže, si sám ošetří rány. Když zjistí, že protivník je v důsledku utrpěných zranění vyřazen z boje, ošetří rány také jemu a dopraví ho na základnu svého oddílu. Téměř všichni gamští bojovníci Amarovo rozhodnutí kritizují a tvrdí, že měl nepřítele ponechat osudu. Chtějí, aby byl voják okamžitě popraven, protože právě tak údajně postupuje druhá bojující strana. Pokud bude nepřítel ponechán naživu, měl by být alespoň přinucen k tomu, aby odstraňoval miny položené jeho oddílem.

**Jak by se měl Amar rozhodnout,
má-li dodržet mezinárodní humanitární právo?**



Modelová odpověď

Vůdce musí ušetřit život zajatce, musí se o něj postarat a chránit ho před aktem pomsty (i ze strany svých vlastních vojáků).

Nesmí ho nutit vykonávat nebezpečnou nebo ponižující práci, a jakmile je to možné, měl by ho přemístit na bezpečné místo a tam ho odevzdat svým nadřízeným.

Pokud není schopen těmto požadavkům vyhovět, je povinen zajatce propustit, neohrozí-li tím ovšem zajatcův život.

Viz společný čl. 3 Ženevských úmluv a čl. 4, 5 a 7 Dodatkového protokolu II.



Citace z Ženevských úmluv

Čl. 3: *„S osobami, které se přímo neúčastní nepřátelství, včetně příslušníků ozbrojených sil, kteří složili zbraně, a osob, které byly vyřazeny z boje nemocí, zraněním, zadržením nebo jakoukoli jinou příčinou, bude se za všech okolností zacházet lidsky.....“*

Čl. 4: *„Všechny osoby, které se přímo neúčastní nebo které se přestaly účastnit nepřátelských akcí bez ohledu na to, zda byla jejich svoboda omezena či nikoliv, mají právo na respektování své osoby, cti, přesvědčení a náboženského vyznání. Za všech okolností bude s nimi zacházeno humánně bez jakéhokoli nepříznivého rozdílu. Je zakázáno vydat rozkaz, že nikdo nezůstane naživu.“*

Čl. 5.: *„Kromě ustanovení článku 4 budou přinejmenším dodržována následující ustanovení týkající se osoby zbavených svobody z důvodů souvisejících s ozbrojeným konfliktem, ať jsou internovány, či zadrženy.... Bude-li rozhodnuto propustit osoby zbavené svobody, přijmou ti, kdo tak rozhodli, nutná opatření k zajištění jejich bezpečnosti.“*



Návrh konkretizovaných očekávaných výstupů

CÍLE

- **vzdělávací (kognitivní)** - znalost, porozumění, aplikace, analýza, syntéza a hodnotící posouzení
- **postojové (afektivní)** - přijímání (vnímavost), reagování a oceňování hodnot, integrace a internalizace hodnot
 - žák objasní, koho a v jakých situacích mezinárodní humanitární právo chrání
 - žák na příkladech vyloží některé principy mezinárodního humanitárního práva
 - žák vysvětlí, kdo a jak zajišťuje dodržování mezinárodního humanitárního práva
 - žák diskutuje o situacích, ve kterých lze mezinárodní humanitární právo použít



Doporučené metody a formy práce

- zjednodušování tématu
- přibližování životnímu kontextu žáků
- aktivizující metody
 - řízená debata
 - škálování
 - simulace
 - besedy s hosty
 -
- metody kritického myšlení
 - metoda I.N.S.E.R.T.
 - skládkové učení
 - skládkové čtení
 - volné psaní
 -



MHP a RVP

RVP G

- **Člověk a společnost**
 - **Občanský a společenskovední základ**
 - Občan ve státě
 - Mezinárodní vztahy a globální svět
 - **Dějepis**
 - Moderní doba II – Soudobé dějiny
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

RVP SOV

- **Společenskovední vzdělávání**
 - Soudobý svět
 - Člověk jako občan
 - Člověk a právo
- **Občan v demokratické společnosti**



Další informace

O portálu | Projekt | Pro média | Pravidla | Pro autory | Partneři | RSS | Statistiky | Kontakty

Uživatel: Alena Hesová
Odhlásit se

METODICKÝ PORTÁL
RVP
www.rvp.cz

Metodický portál
inspirace a zkušenosti učitelů

Hledej...
na portále

Titulka Články DUM Odkazy AudioVideo Wiki Diskuze Blogy **Digifolio** E-learning EN Profil Škola²¹ EJP

Domů Profil Moje portfolio Skupiny Nastavení Odhlásit

Mezinárodní humanitární právo - Mezinárodní humanitární právo (Alena Hesová)

Mezinárodní humanitární právo reguluje ozbrojené konflikty s cílem je maximálně humanizovat. Šířením mezinárodního humanitárního práva se u nás zabývá **Český červený kříž**.

Základní principy mezinárodního humanitárního práva jako závazků chránících lidské hodnoty a práva se prolínají s rámcovými vzdělávacími programy na několika úrovních (klíčové kompetence, vzdělávací obsah a průřezová témata). Digitální portfolio přináší základní vhled do této problematiky.

Přidat do kolekce ★★★★★ počet hodnocení: 1 [Doporučit](#) 0 [Tweet](#) 1 [+1](#)

Webináře

WEBINÁŘ MEZINÁRODNÍ HUMANITÁRNÍ PRÁVO VE VÝUCE I.

- **středa 5. června 2013 od 20:00**
- lektor **RNDr. Marek Jukl, Ph.D.** (prezident Českého červeného kříže)
- pro učitele všech typů středních škol, kteří vyučují předměty se společenskovedním obsahem
- cílem setkání je předat účastníkům informace, které umožní následně žákům orientovat se v aktuálním dění ve světě, rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním mezinárodněprávním normám a tím se zvyšuje jejich odolnost vůči myšlenkové manipulaci.
- více informací o webináři <http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=50443&view=5539>

WEBINÁŘ MEZINÁRODNÍ HUMANITÁRNÍ PRÁVO VE VÝUCE II.

- **středa 12. června 2013 od 20:00**
- lektoři: **RNDr. Marek Jukl, Ph.D.** (prezident Českého červeného kříže), **Mgr. Alena Hesová (NÚV)**
- pro učitele všech typů středních škol, kteří vyučují předměty se společenskovedním obsahem
- cílem je doplnit informace z předchozího setkání a zaměřit se také na možnosti začleňování mezinárodního humanitárního práva do výuky
- více informací o webináři <http://digifolio.rvp.cz/artefact/file/download.php?file=50443&view=5539>

Kurz pro pedagogické pracovníky

ZÁKLADY MEZINÁRODNÍHO HUMANITÁRNÍHO PRÁVA

- **kurz pro pedagogické pracovníky v rozsahu 20 hodin**
- kurz připravil **Český červený kříž**
- zaměřeno na šíření mezinárodního humanitárního práva
- kurz má akreditaci MŠMT
- nejbližší termín kursu: říjen 2013 ve **Vyškově**
- elektronická přihláška
- více informací o kurzu [zde](#)

Metodické doporučení

NOVÉ

<http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=5511>



Ukázka výukové aktivity 2

1. Raněný zajatec může být nepřítelem beztrestně zlikvidován.
2. Ranění, nemocní a trosečníci musí být vyhledáni a sebráni, ať patří ke kterékoli straně.
3. U raněných zajatců je možné bez jejich předchozího souhlasu odnímat tkáně za účelem transplantace pro jiné, na životě ohrožené zraněné pacienty.
4. Je nezadatelným právem nepřátelské strany zlikvidovat těžce raněné či nemocné zajatce, pokud by péče o ně byla příliš náročná.
5. Útok na zdravotnické jednotky je za všech okolností zakázán.
6. Zajatý zdravotnický personál je povinen sdělit druhé straně informace o svých ošetřených.
7. Pokud nepřítel obsadí stavbu stálé zdravotnické jednotky, může ji použít k jakýmkoli účelům.

Rozhodněte, zda je tvrzení pravdivé (P), nebo nepravdivé (N).



Řešení výukové aktivity

1. Raněný zajatec může být nepřítelem *beztrestně* zlikvidován. (N)
2. Ranění, nemocní a trosečníci musí být vyhledáni a sebráni, ať patří ke kterékoli straně. (P)
3. U raněných zajatců je možné *bez jejich předchozího souhlasu* odnímat tkáně za účelem transplantace pro jiné, na životě ohrožené zraněné pacienty. (N)
4. *Je nezadatelným právem* nepřátelské strany zlikvidovat těžce raněné či nemocné zajatce, pokud by péče o ně byla příliš náročná. (N)
5. Útok na zdravotnické jednotky je za všech okolností zakázán. (P)
6. Zajatý zdravotnický personál *je povinen* sdělit druhé straně informace o svých ošetřených. (N)
7. Pokud nepřítel obsadí stavbu stálé zdravotnické jednotky, může ji použít *k jakýmkoli účelům*. (N)

Děkuji za pozornost